

Amb l'oposició de les institucions i sense altaveus mediàtics, Obrint Pas ha encès una flama que ha escalfat tot el País Valencià, ha encés incendis al Principat i s'ha carregat tots els tòpics hispanocèntrics sobre el rock local en llengua pròpia i la fusió amb ritmes i instruments tradicionals.

La llavor de la flama

El 1993, quan Obrint Pas va guanyar el concurs Tirant de Rock que convocava Acció Cultural del País Valencià, el sembrat del rock i el pop entre el Sénia i el Vinalopó tenia brots verds però cap arbre que servira de referència en el paisatge. S'hi mantenien dempeus alguns exemplars ben arrelats però molt castigats pel vent de Ponent, que bufava tan fort com podia per tombar els més atrevits i endur-se les noves llavors a la mar. Pep Laguarda, que hauria pogut ser un referent, no editava des del 1977 (i un únic disc: *Brossa d'ahir*), tot i que tenia un LP enregistrat

i a punt, *Plexison impermeable*, que inexplicablement no ha vist la llum fins el 2012! A l'horitzó s'albiraven les ombres del rock català, un planter en ple creixement, a pesar de la marginació de la majoria de mitjans de comunicació. En aquell món sense Internet, Sau i Sopa de Cabra arribaven malgrat tot, però Lax'n'Busto i els Sangtraït semblaven topar amb un mur.

A l'escenari valencià només havien sobreviscut amb força cantautors i grups de folk, amb el referent ineludible d'Al Tall. I, de la mateixa manera, arribaven amb molta més força, freqüència i alta-

veus els grans cantautors del Principat o de les Illes. Tothom coneixia Lluís Llach, Maria del Mar Bonet, i recordava Pau Riba o Sisa, però era molt més que improbable que pogués sentir a la ràdio "El boig de la ciutat".

20 anys després d'aquell erm, Obrint Pas ha fet una gira, Coratge Tour 2012, amb 68 parades, Alemanya, Equador o Occitània inclosos, després d'haver visitat Japó el 2011. Només una ullada al bell mig de l'estiu revela la carregada agenda d'un grup que els mitjans espanyols han maltractat sense arguments: a Barcelona, el 21 de juliol; al Forcall, a l'Aplec dels Ports, el 27; a Artà (Mallorca), el 29; a Azpeitia, al País Basc, el 31 de juliol, i a Crozon, a la Bretanya, el 4 d'agost. Tot això a pesar que les institucions valencianes els continuen barrant el pas; molts

JORGE GENCILLO

La dolçaina i les lletres de combat són senyes d'identitat d'Obrint Pas.

PRATS I CAMPS

EL TEMPS

A l'esquerra, un jove Xavi Sarrià al Tirant de Rock del 1995. Jugant al futbolí (d'esquerra a dreta): Josep Pitarch, Marcos Úbeda, Miquel Ramos, Albert

ajuntaments els eviten i alguns mitjans els menyspreen.

El naixement d'Obrint Pas l'explicava el seu vocalista, Xavi Sarrià, a l'*Enderrocker* en el seu número 150: "Josep Pitarch, Carles Garcia i jo vam formar Obrint Pas amb la voluntat de fer alguna cosa en català imitant l'esclat del Principat, perquè a València no hi havia pràcticament res. Al mateix temps també volíem agafar altres influències, des d'Al Tall fins al *hardcore*, l'*ska*, el *reggae* i les músiques d'Euskadi que escoltàvem. Bé, tot això era teòric, perquè teníem 15 anys i no teníem ni idea de tocar. A partir d'aquí va arribar el concurs del Tirant de Rock i ens vam enganxar a tota aquella història".

És cert que en aquell modest començament només hi havia una banda amb futur que despuntava: els Munlogs. Però la pressió en contra de les institucions valencianes va ser tan forta que acabaren plegant, no sense demostrar abans que la seua culpa era cantar en la llengua del país: van començar el 1993 amb *A colps de voluntat*; el 1997, *Dintre i fora* i el 1998 van fer una provatura per demostrar que se'ls censurava l'entrada al Circuit Rock que promovia l'IVAJ (Institut Valencià de la Joventut). Van presentar les mateixes cançons en català amb el nom conegut de Munlogs i també en anglès sota el pseudònim de The Beansies. L'IVAJ va rebutjar d'entrada la maqueta de Munlogs i va acceptar la dels The Beansies. L'últim disc és *Llum*, de 2002.

Però després de Munlogs i d'Obrint Pas en vingueren moltes més.

La dolçaina. L'atreuiment inicial i postmodern d'Obrint Pas va ser introduir una dolçaina en el repertori. L'instrument estava vivint una revifada espontània arreu del país. Era lògic però difícil de casar amb el tipus de música que volien fer —com han dit de vegades, més a prop de La Polla Records que de Sau. Sarrià ho explicava així: "La veritat és que ens havíem escoltat grups com Pixamandúrries, dels quals jo era molt fan. Havia sentit que als concerts sonava la gralla. Després també ho havien fet els Poc Trellat. D'altra banda, grups com Negu Gorriak també treballaven en aspectes de la cultura popular com els bertolaris. Obrint Pas volíem fer alguna cosa pròpia, i la dolçaina ens tirava molt. A més en aquella època estava en una fase de recuperació molt important. La primera cançó que vam provar va ser 'No tingues por', i aquell solo de dolçaina és el més popular que hem fet mai". Paradoxalment —o fruit del mur que les autonomies van imposar entre elles—, l'Elèctrica Dharma no apareix com a referent d'un grup que, en bona lògica, n'hauria de ser deutor.

El combat. L'experiment de la dolçaina va passar a ser senya d'identitat, tant com el llenguatge, carregat de rebel·lies, lluites, combats, victòries, coratge, flama o poble, Poble. El vocabulari, però, els allunyaria d'alguns crítics molt selectes i de mitjans hispanocèntrics, com li passaria també a Brams a Catalunya. Els mateixos observadors musicals que admiraven Woody Guthrie perquè penjava de la guitarra un cartell que deia

"Això és una màquina de matar feixistes", denigrarien Obrint Pas per cantar, com canten en "Temps difícils": "A les nits del poble que dorm el demà./ Que calla i espera el que ha d'arribar. / Als matins de boira que llauren els camps/ D'antigues cadenes que no vam segar./ Als vespres de pluja que plenen ciutats/ De cares callades i cors inundats./ En l'antiga llengua d'on vam heretar / De cada paraula un món per triar".

Tant se val que Obrint Pas aconseguiria, com ningú, una fusió global en part hereva de Manu Chao i enregistrara el 2007 *Benvingut al Paradís*, amb col·laboracions de Miquel Gil (ex-Al Tall) i l'italià Rude Man, Pep Botifarra, els algerians Alif Sound System, els veneçolans Area 23, el millor trompeta de jazz català de nova fornada —Raynald Colom— i la Banda Bassotti i Fermín Muguruza. Contra els prejudicis, Obrint Pas no podia lluitar. Gerard Quintana ho explicava a EL TEMPS després de la tornada de Sopa de Cabra, en el seu moment tan maltractats com Obrint Pas: "Aquí, si prens posició, sembla que passes a ser clandestí. Això li ha passat a Obrint Pas. Segurament és un dels grups que més funciona en aquest país i dels que més surten a fora i, en canvi, no se'n parla tant com d'uns altres que potser reuneixen molta menys gent. No vull enfrontar uns grups amb uns altres perquè no és culpa seva. És qui fa d'altaveu que decideix 'només passa això, d'aquí a aquí, i la resta no ens interessa'".

Per contra, l'escena internacional acollia Obrint Pas amb els braços oberts i viatjaven per tot Europa i Amèrica

Benavent, Robert Hernández, Miquel Gironés i Xavi Sarrià. Al Tirant de Rock del 1996. Els Obrint Pas de Coratge.

Llatina sense complexos. Com el 2011 al Japó o l'any passat a Equador.

La llavor. De portes endins, Obrint Pas va esdevenir el primer arbre de l'antic paisatge erm. Les seues fulles mortes van fer saó i els brots verds van créixer: La Gossa Sorda, Sant Gatxo, Svà-ters i grups que no tenien res a veure amb el que ells feien: 121 dB, Orxata Sound System i Soul Atac, i Voltor i Gàtaca i un llarg etcètera. Els concerts dels 25 d'abril, els Aplecs dels Ports o el Rock a la Mar de Dènia es van convertir en casa seua fins que han esdevingut cap de cartell de tota una corrua de grups.

Al Principat Obrint Pas ha esdevingut un fenomen social, tant o més com al País Valencià i el nombre de grups que els consideren un referent creix dia a dia. De la mateixa manera que no es pot negar la influència dels mallorquins Antònia Font i la seua llibertat creativa en una nova generació de músics catalans que ja no miren qui imitar sinó qui ser, Obrint Pas ha trencat el tòpic sobre la barreja d'instruments tradicionals i el rock. Inlluïts o no per ells, el fet és que els nord-catalans Blues de Picolat van signar una magnífica sardana-blues ("Cançó Pelicana") el 2003; Roger Mas s'ha adaptat a una cobla com a un vestit a mida alhora que encunyava la frase "Quan sento la tenora, penso que fa bon temps", i hi ha un llarg etcètera de conjunts que adopten gralles i flabials.

L'estil pròpiament musical d'Obrint Pas ha influït sobretot en grups del sud del Principat. Els components de Xeic!, grup de les Terres de l'Ebre que

acaba d'editar el seu últim disc, *Batecs*, diuen sense complexos que Obrint Pas són un referent i els tarragonins Búhos també els tenen entre els seus grups de capçalera. La barreja de *ska*, *reggae* i les lletres combatives, la reivindicació de la festa i la fusió amb els ritmes més tradicionals hi són.

La llavor és sembrada i Obrint Pas es retira. Hi ha èxits que s'han de pair. Sopa de Cabra va tornar excepcionalment i va omplir tres dies el Palau Sant Jordi. La flama es mantindrà viva.

Alex Milian

Edicions del País Valencià S.A.

ELTEMPS

Necessita comercial de publicitat

Envieu currículum a

publicitat@eltemps.net

adjunteu-hi fotografia